

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020117

PROTOKOLL
2024-11-29
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 71
Mål nr T 10588-24

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Amina Lundqvist samt hovrättsråden Magnus Ulriksson och Carin Häckter, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Hannah Johansson

PARTER

Kärande

Republiken Kirgizistan
Center for Court Representation of the Cabinet of Ministry of Justice of the Kyrgyz Republic
59 Razzakova Street
720040 Bisjek
Kirgizistan

Ombud: Advokaterna Maria Fogdestam Agius och Therese Isaksson samt jur.kand. Natalia Petrik
Westerberg & Partners Advokatbyrå AB
Box 3101
103 62 Stockholm

Svarande

UAB Garsu Pasaulis
Salomėjos Nėries 69
06304 Vilnius
Litauen

Ombud: Advokaten Karl Guterstam och jur.kand. Amanda Ghanbari Lundberg
Sandart & Partners Advokatbyrå KB
Box 7131
103 87 Stockholm

Ombud: Dr Rimantas Daujotas och Denis Parchajev
c/o LP Motieka & Audzevicius
Gyneju Street 4
Vilnius LT-01109
Litauen

SAKEN

Klander av skiljedom (PCA Case No. 2020-59, skiljedom 2024-04-08 och rättelse 2024-05-28); nu fråga om ställande av säkerhet för rättegångskostnader m.m.

Dok.Id 2142933

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

Republiken Kirgizistan (Kirgizistan) har ansökt om stämning mot UAB Garsu Pasaulis (Garsu Pasaulis) och yrkat att hovrätten ska upphäva skiljedomen med rättelsen meddelad den 8 april 2024 respektive den 28 maj 2024 i Stockholm. Till stöd för sin talan har Kirgizistan gjort gällande att det saknas ett skiljeavtal rörande den påstådda investering som utgjorde grund för Garsu Pasaulis talan i skiljeförfarandet och att skiljenämnden därmed saknade behörighet.

Garsu Pasaulis har bestritt käromålet i dess helhet och yrkat att Kirgizistan ska föreläggas att ställa godtagbar säkerhet för de rättegångskostnader som Kirgizistan kan bli skyldigt att betala till bolaget.

Till stöd för sitt yrkande har Garsu Pasaulis anfört i huvudsak följande. Lagen (1980:307) om skyldighet för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader (säkerhetslagen) är tillämplig i målet och något undantag för Kirgizistan föreligger inte. Av 5 § säkerhetslagen följer att utländska medborgare och utländska juridiska personer är befriade från skyldigheten att ställa säkerhet i den mån det har avtalats i internationella överenskommelser som är bindande för Sverige. I tillkännagivandet (2023:450) om befrielse i vissa fall för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader (tillkännagivandet) listas rättssubjekt som är befriade från att ställa säkerhet till följd av 5 § säkerhetslagen. I dess andra punkt anges bl.a. medborgare i en stat som är ansluten till någon av Haagkonventionerna den 17 juli 1905 och den 1 mars 1954 angående vissa till civilprocessen hörande ämnen (1905 respektive 1954 års Haagkonvention) samt juridiska personer, bildade i en sådan stat enligt dess lag, i mål och ärenden som inte rör ansvar för brott, om medborgaren eller den juridiska personen har hemvist i en stat som är ansluten till någon av konventionerna. Både Sverige och Kirgizistan är bundna av 1954 års Haagkonvention, som i artikel 17 föreskriver ett undantag från skyldigheten att ställa säkerhet för rättegångskostnader. Undantaget omfattar emellertid endast de fördragsslutande staternas medborgare, inte de fördragsslutande staterna som sådana. 1954 års Haagkonvention kan vidare inte tillämpas i det aktuella målet, eftersom konventionen endast är tillämplig på rättsförhållanden av civil eller kommersiell natur. Frågan om skiljenämndens behörighet enligt investeringsskyddsavtalet är inte av vare sig civilrättslig eller kommersiell natur.

Eftersom Kirgizistan inte medverkat till att betala enligt besluten i skiljeförfarandet och det föreligger betydande svårigheter att verkställa en svensk dom i Kirgizistan är det nödvändigt att Kirgizistan ställer säkerhet för kostnaderna i målet.

Kirgizistan har bestritt Garsu Pasaulis yrkande om föreläggande att ställa säkerhet för bolagets rättegångskostnader.

Till stöd för sin inställning har Kirgizistan anfört sammanfattningsvis följande. Kirgizistan har ingen skyldighet att ställa säkerhet för Garsu Pasaulis rättegångskostnader eftersom staten omfattas av undantaget i 5 § säkerhetslagen. I säkerhetslagen jämföras främmande stat med juridisk person i fråga om ställande av säkerhet. En analog tillämpning bör göras i fråga om undantagen i tillkännagivandet och i 1954 års Haagkonvention. Befrielse från skyldigheten att ställa säkerhet enligt artikel 17 är nära förbundet med skyldigheten för de fördragsslutande staterna att göra beslut om rättegångskostnader från andra fördragsslutande stater verkställbara i enlighet med den process som föreskrivs i artikel 18 i konventionen. En främmande stat, som är part till konventionen och som likställs med en juridisk person i säkerhetslagens och tillkännagivandets mening, faller inom tillämpningsområdet för artikel 18. När artikel 18 kan tillämpas på en dom avseende förpliktelse att betala rättegångskostnader föreligger de skäl som motiverar befrielse från skyldighet att ställa säkerhet. Det som Garsu Pasaulis har gjort gällande om att tvisten inte är civilrättslig saknar betydelse. Undantaget från säkerhetslagen följer av tillkännagivandet, som i punkten 2 föreskriver att undantag gäller i "mål eller ärenden som inte rör ansvar för brott".

Parterna har olika uppfattningar även i fråga om vad som skulle utgöra en godtagbar säkerhet.

Fråga har även uppkommit om Dr Rimantas Daujotas och Denis Parchajev ska avvisas som ombud för Garsu Pasaulis.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2024-12-09)

1. Hovrätten avvisar advokaterna Dr Rimantas Daujotas och Denis Parchajev som rättegångsombud i målet.
2. Hovrätten avslår UAB Garsu Pasaulis yrkande om att Republiken Kirgizistan ska föreläggas att ställa säkerhet för rättegångskostnader.
3. UAB Garsu Pasaulis beviljas anstånd med att inkomma med en fullständig svarsskrift till den 13 januari 2025.

Skälen för beslutet

Frågan om avvisning av ombud

Enligt 12 kap. 2 § första stycket rättegångsbalken ska ett ombud behärska svenska språket. Ett ombud som inte behärskar svenska ska avvisas.

Eftersom det framgår att Dr Rimantas Daujotas och Denis Parchajev inte behärskar det svenska språket ska de avvisas som rättegångsombud i målet.

Frågan om ställande av säkerhet för rättegångskostnader

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 1 § säkerhetslagen ska en utländsk medborgare som inte har hemvist här i landet och en utländsk juridisk person som vill väcka talan mot en svensk juridisk person på svarandens yrkande ställa säkerhet för de rättegångskostnader som käranden genom lagakraftägande avgörande i målet kan bli skyldig att betala. Enligt tredje stycket samma bestämmelse ska vid tillämpningen av lagen juridiska personer som bildats enligt lagstiftningen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) likställas med en svensk juridisk person. Av förarbetena till lagen framgår att en

främmande stat ska jämföras med juridiska personer i fråga om den främmande statens skyldighet att ställa säkerhet för rättegångskostnader (prop. 1979/80:78 s. 9).

Enligt 5 § första stycket säkerhetslagen är utländska medborgare och utländska juridiska personer befriade från skyldigheten att ställa säkerhet i den mån det har avtalats i internationella konventioner som är bindande för Sverige. Vilka internationella överenskommelser det är fråga om framgår av tillkännagivandet.

Av punkten 2 i tillkännagivandet framgår att medborgare i en stat som är ansluten till någon av 1905 och 1954 års Haagkonventioner samt juridiska personer bildade i en sådan stat enligt dess lag är befriade från skyldigheten att ställa säkerhet för rättegångskostnader, om medborgaren eller den juridiska personen har hemvist i en stat som är ansluten till någon av konventionerna.

I artikel 17 i 1954 års Haagkonvention föreskrivs sammanfattningsvis att om medborgare i de fördragsslutande staterna är kärande i någon annan fördragsslutande stat, ska han inte tvingas ställa säkerhet för rättegångskostnader. Av artikel 18 framgår vidare att om käranden dömts att betala rättegångskostnader i en fördragsslutande stat och han på grund av bestämmelsen i artikel 17 eller nationell rätt var befriad från skyldigheten att ställa säkerhet för rättegångskostnaderna, har övriga fördragsslutande stater åtagit sig att verkställa domen kostnadsfritt.

Hovrättens bedömning

Som framgått ska främmande stat jämföras med juridiska personer i fråga om den främmande statens skyldighet att ställa säkerhet för rättegångskostnader. Kirgizistan omfattas alltså av säkerhetslagens tillämpningsområde. Garsu Pasaulis har bildats enligt lagstiftningen i Litauen, dvs. ett land inom EES. Kirgizistan har därför som utgångspunkt en skyldighet att ställa säkerhet för Garsu Pasaulis rättegångskostnader. Frågan är emellertid om det förhållandet att Kirgizistan är anslutet till 1954 års Haagkonvention medför att undantaget i 5 § första stycket säkerhetslagen är tillämpligt.

Skyldigheten att ställa säkerhet ska ses mot bakgrund av att svenska domar i princip inte är verkställbara utomlands. Om svaranden vinner målet kan han därför gå miste om ersättning för sina rättegångskostnader om käranden saknar tillgångar i Sverige eller EES. Främmande stater, vars medborgare är befriade från skyldigheten att ställa säkerhet i rättegång, har som regel åtagit sig att verkställa dom eller beslut angående rättegångskostnad som har meddelats här i landet (se prop. 1979/80:78 s. 5 ff.). Detta kommer till uttryck också i 1954 års Haagkonvention.

I likhet med andra internationella konventioner utgör 1954 års Haagkonventionen en överenskommelse baserad på ömsesidigt förtroende och lojalitet mellan de fördragsslutande staterna. Genom att ansluta sig till konventionen har Kirgizistan åtagit sig att göra domar på rättegångskostnader från Sverige verkställbara i Kirgizistan (se artikel 17 och 18). Även om det i konventionen inte uttryckligen anges att åtagandet avser även de fördragsslutande staternas egna förpliktelser måste en sådan tolkning, med hänsyn till konventionens ändamål och syfte, anses följa av överenskommelsen mellan staterna. De skäl som motiverar ställande av säkerhet för rättegångskostnader gör sig då inte gällande.

Mot den bakgrunden drar hovrätten slutsatsen att Kirgizistan är befriad från skyldigheten att ställa säkerhet för Garsu Pasaulis rättegångskostnader. Undantaget i 5 § säkerhetslagen från skyldigheten att ställa säkerhet för rättegångskostnader är därmed tillämpligt. Det som Garsu Pasaulis har anfört om tvistens karaktär medför inte någon annan bedömning. Garsu Pasaulis yrkande om att Kirgizistan ska föreläggas att ställa säkerhet för rättegångskostnader ska därför avslås.

Beslutet får överklagas endast i samband med överklagande av slutligt beslut eller dom i målet och då endast om hovrätten tillåter ett sådant överklagande.

Hannah Johansson

Protokollet uppvisat/